

Limburg handhaaft buiten kantooruren

551 overtredingen bij 1364 controles. Ofwel een score van 40%. Is dat een gunstig teken of juist niet? In elk geval is de Limburgse 24-uurs estafettecontrole in juni niet voor niets geweest. Het spontane karakter van de actie droeg zeker bij aan dit hoge aantal, want alle controles kwamen onaangekondigd. De vraag is: hoe nu verder?

In Zuidoost Brabant deden ze het vorig jaar oktober al. Nu heeft ook het Service Punt Handhaving (SEPH) Limburg de estafettecontrole ontdekt als handhavingwapen. Ook om zichzelf als steunpunt op de kaart zetten. Op 18 en 19 juni bonden milieuhandhavers en politie in heel de provincie 24 uur lang gezamenlijk de strijd aan tegen milieuovertreders. Met 375 personen werd de naleving van 25 wetten gecontroleerd.

Recent heeft Limburg in een bestuurs-overeenkomst de milieuhandhaving in bestuursrechtelijke en strafrechtelijke zin gekoppeld. Dat maakt handhaving tot een krachtiger, minder vrijblijvend instrument. Veel van de gelegenheidsteams hadden tijdens de estafette dan ook een politiemans in de gelederen, zodat meteen geverbaliseerd kon worden. Ook werden dwangsommen opgelegd. Meestal kwam het tot afspraken voor hercontrole. Tijdens de estafettecontrole nam een milieu-inspecteur een kijkje in een aantal Maastrichter keukens. Handhaving keek mee bij de controle van twee universiteitsmensen's. Sinds de invoering van de wet Afvalwater in 1996 werken veel Limburgse gemeentes samen met het zuiveringschap aan de controles, zo ook in Maastricht.

Vette riolen

Aanklonterend vet kan veel schade toebrengen aan de gemeentelijke riolering. Grotere horecabedrijven en ook bedrijfs- en hotelkeukens voeren dagelijks resten van honderden maaltijden af. Dat zorgt voor een enorme hoeveelheid vet. En als de vetafscheiders slecht onderhouden zijn, glijdt de troep zo het riool in om daar flinke verstoppingen aan te richten. Steeds meer gemeentes zijn de kostbare reiniging van hun riolering zat en willen de daders aanpakken en voor de kosten

laten opdraaien. Dat kan niet zonder controles, die bovendien tot gedragsverbetering moeten leiden. Op de eerste controle treft inspecteur Wet afvalwater Wim Vestjens van zuiveringschap Limburg een op zijn zachtst gezegd 'abnormale situatie' aan. „Dit kan niet”, concludeert hij kortaf, wijzend naar de stinkende, 15 centimeter dikke laag drab in de vetafscheider van de universiteit. De keukenmanager kijkt overrompeld: „Ik heb geen idee hoe het zou moeten zijn. Vorige week was er een groot lustrumfeest, misschien dat...”, probeert hij als excuus. Vestjens spreekt echter van een belabberde 'housekeeping' in de spoelkeuken en helpt hem uit de droom: „Bij de manier waarop u werkt, verdwijnt er dagelijks een grote hoeveelheid vet in het riool. Het is smerig.” Inderdaad, van een afvalbak is geen sprake, alle etensresten worden weggespoeld. Dat tikt aan, bij 2500 maaltijden per dag.

Ommekeer

Deze studentenmense is niet de enige boosdoener. Van negen eerdere controles tijdens de estafette bij horecagelegenheden in Maastricht, blijkt in zeven gevallen sprake van een overtreding van

de Wet afvalwater. Vestjens: „Men kijkt pas in de vetafscheider als de eigen afvoer verstopt raakt. Uit eigenbelang. Maar dan is het al te laat.” Niet bemoedigend, als bedacht wordt dat de gemeente Maastricht al jaren haar best doet om dit gedrag te veranderen. Maar volgens de inspecteur begint toch een ommekeer zichtbaar te worden, mede omdat er nu vaker wordt gecontroleerd. Als na hercontrole de zaak niet op orde is, dan volgt bestuursrechtelijk optreden, zoals het opleggen van een dwangsom, mogelijk gevolgd door een proces-verbaal.

Inspecteur Vestjens neemt afscheid van de Maastrichter mensa met de volgende afspraken: nog dezelfde week wordt de overvolle vetafscheider gelegegd, hetgeen gecontroleerd wordt door de gemeente. En: de keukenmanager krijgt een paar goede tips mee over de scheiding van afval en vetten. Ook zal de inspecteur berekenen of de capaciteit van de vetafscheider nog voldoende is, want de keuken is danig uit zijn jasje gegroeid.

Kritische pers

De bestuursovereenkomst die Limburg in december 1999 vaststelde, leidde ook tot de oprichting van het SEPH in Roermond. Dit bureau heeft tot doel de samenwerking tussen verschillende handhavende instanties te stimuleren en coördineren. En hoe kan dat beter dan met een estafettecontrole, waarbij gemeentes, zuiveringschap, AID, politie

en provincie gezamenlijk optrekken? Een estafettecontrole is een krachtig signaal naar pers en publiek, vindt SEPH-coördinator Hans van Cruchten. Toegegeven, de regionale pers laakte de 'te slappe' milieuhandhaving in Limburg in het verleden regelmatig. Er werd een beeld geschetst van milieuanbtenaren die nauwelijks achter hun bureau vandaan kwamen, van papieren tijgers. Van Cruchten en collega's paktten de handschoen op. Misschien ook wel terecht, gezien het hoge aantal overtredingen dat de estafette opleverde. Duidt dat op een gebrek aan controle in het verleden? Van Cruchten: „Het onvoorbereide en spontane karakter van de controles zal ook hebben bijgedragen aan zoveel vangsten. Met het massaal uitzetten van onze voelsprietten willen we zowel maatschappelijk, bestuurlijk als ambtelijk draagvlak creëren voor een goede milieuhandhaving”, verklaart Van Cruchten.

Wat nu?

De coördinator noemt ook nevensdoelen: uitwisselen van expertise tussen verschillende handhavers en het bevorderen van een informeel netwerk. En voor gecontroleerde bedrijven en burgers geeft een controle het gevoel dat zij hun milieubeschermende maatregelen niet voor niets treffen. Van Cruchten is tevreden: „We kunnen dit best vaker doen.” Vaker estafettecontroles houden kan een manier zijn om de handhaving aan te scherpen. Op de afsluitende conferentie,

een dag na de controles, werd zelfs gesproken van 24-uurs opsporing als nieuw beleid. Tijdens deze conferentie werd in Limburg gezocht naar een vervolg op de – althans naar overtredingen geteld – succesvolle estafettecontrole. Van Cruchten: „Nu vinden controles doorgaans tussen 9 en 5 uur plaats. Maar wat gebeurt er buiten kantooruren? Veel klachten over milieudelicten komen toch vooral 's avonds binnen.” Hij erkent dat 24-uurs acties meer geld en capaciteit kosten. Gemeentes zijn daar vaak niet voor te porren. „Je moet ook inspecteurs bereid vinden om 's nachts hun werk te doen. Een ander probleem is dat kleinere gemeentes nu al capaciteit tekort komen om alle wetten goed te controleren. Zij kunnen dan wel expertise inhuren bij het zuiveringschap bijvoorbeeld, maar door het beperkte budget van een aantal gemeentes blijven sommige zaken toch noodgedwongen liggen.”

Nadere inlichtingen:

Hans van Cruchten, SEPH Roermond, tel. 0475-394311;
Karin Leijsten, Zuiveringschap Limburg, tel. 0475-394239.

Brede inzet

De 24-uurs estafettecontrole Milieuhandhaving in heel Limburg bracht 375 gezagdragers in actie, waaronder 200 milieu-inspecteurs. Zij voerden 50 soorten controles uit van 25 verschillende wetten, verdeeld over de categorieën Water, Ruimtelijke Ordening, Milieuhygiëne en Natuur en Landschap.

Onder meer de volgende acties zijn uitgevoerd:

- controle Wet verontreiniging oppervlaktewateren
- controle Visserijwet
- controle afvalwater horecabedrijven
- controle zwerfvuil
- handhaving buitengebied
- veiligheid bouwplaatsen
- geluidsoverlast
- controle zwemwater
- controle bedrijventerreinen
- controles veehouderijen, meststapels, bestrijdingsmiddelengebruik

Enkele resultaten

Een greep uit de waslijst met controles en het aantal overtredingen.

Regelgeving	Controles	Overtredingen
Veiligheid bouwplaats	30	10
Inspectie bedrijventerrein	33	27
Buitengebied	186	103
Transport	440	75
Nachtvisserij/jachtwet	285	132
Bestrijdingsmiddelen	25	0
CFK-besluit	41	12